

SOBRE AUTORS I ARTESANS

És l'eterna discussió. Com sol passar la majoria de vegades, no té gaire importància de cara a l'espectadors, que es limita, supòs que amb bon criteri, només a veure pel·lícules. La distinció clàssica la coneix tothom: autor és aquell que aconsegueix reflectir en la seua obra un món personal; mentre que l'artesà es limitaria a repetir uns models preestablerts d'èxit assegurat. En literatura seria la diferència, per posar un exemple i per entendre'ns, entre Graham Greene i el fabricant de best-sellers Tom Clancey. Durant molt de temps, entre alguns cinèfils que havien estat carn de cineclub en època de l'incorrupte, es menyspreava sistemàticament qualsevol pel·lícula nord-americana, llevat d'aquells noms que els santíssims crítics de *cahiers du cinema* havien salvat de la crema estètica (John Ford, Alfred Hitchcock) i ideològica (John Huston). No ho podíem dir ni en públic ni massa alt, però la veritat és que ens avorríem sense contemplacions. Si ara em posen davant una d'aquelles transcendents reflexions

metafísiques d'Ingmar Bergman o els imprescindibles «paisatges del silenci» de Michelangelo Antonioni no sé molt bé què seria capaç de fer. Com a mínim cridar. Ja no estic per aquests trets. Es poden dir coses interessants i que valguin la pena des d'un punt de vista intel·lectual sense esclafar el personal sota una pedra en forma de metres de cel·luloide. Mirau el cas de Tim Burton. Pocs podran negar que, independentment que els agradin més o manco, les seues pel·lícules reflecteixen un món ben particular, amb una estètica i una concepció que es van perfilant de cada vegada més. Amb l'excusa dels gèneres, els pobres monstres solitaris que habiten el seu cine, tant el de personatges reals com l'animat, presenten unes característiques comunes indiscutibles: ésser marginals (*Bietelchus*, *Eduardo Manostijeras*) en el límit de la tendresa i el surrealisme, unes ciutats fosques i inquietants (les Gotham City de *Batman*) hereues directes de l'expressionisme alemany i, per acabar, uns herois que freguen l'anti-heroisme en favor dels dolents que, com és tradicional en un cert cine americà, sempre estan molt més matisats i més ben descrits: recordau el «Joker» del primer *Batman* o el patetisme del «Pingüi» del segon. I no perdeu de vista la «Catwoman» que, enfundada en un vestit de cuir negre lluent i aferrat al cos de Michelle Pfeiffer, es menja el pobre rat-penat a llengüetades. Literalment.

MANEL-CLAUDI SANTOS

FOTOGRAMA DE *EL ECLIPSE*